По конфіскаті — другий наклад.

Ч. 1[illegible] Львів, вівторок 27 січня 1925 Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XXXIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Видає ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“ Начальний редактор д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Заведені надії?

З настроїв французької політики.

Вплив індивідуальности політичного провідника є одним з найважнійших елементів успіху політики, навіть у старих конституційних державах, де суспільний механізм дає змогу впливати на напрямок політики якнайбільшій скількости громадян приналежних до дуже розбіжних партій. На протязі останньої недуги Ерріо можна було стежити за хвилюванням настроїв в авторитетних колах французької політики. Ще нині, коли він видужав, одним з найголовніших питань найближчої політики французького уряду є питання: чи оптимізм премієра, його віра в здійснення проголошеної ним програми, не захитаються.

Найбільші надії поклав нинішний радикальний французький уряд на зміну політичного курсу в Німеччині, в напрямку демократичних та пацифістичних ідей. Події не виправдали цих сподівань. Німеччина покористувалася корисним для неї економічним міжнароднім пляном Доза й одночасно виявила свої націоналістичні симпатії. Навіть коли би теперішній німецький кабінет Лютра не вдержався довго — є він неприємним вістуном для Франції. Французька публична опінія цікавиться дуже живо зміною політичних настроїв у Німеччині і чекає: яке становище займе супроти них Ерріо. Вона тямить його слова з дня 28. серпня м. р. звернені у парляменті до Німеччини: „Демократичні елементи приходять знову до голосу. Вони побачать, що ми готові перевести ріжницю між ними, які борються за мир і націоналістами, проти яких станемо рішуче та немилосерно“.

Покищо більшість лівого бльоку, на якій опирається Ерріо є так само сильна та солідарна як у день виборів; французький парлямент складений так, що змінити цю більшість якоюсь новою політичною комбінацією було би дуже важко. При новій парляментській сесії Пенлеве знову вибрано максимальною сумою 314 голосів предсідником. Велика парляментська дебата, що торкнеться таких першорядних справ як буджету або посольства при Ватикані буде дуже завзята. Важко передбачити, чи справи внутрішньої політики зможуть захитати нинішнім складом сил. Тут можуть входити в гру два моменти: 1-ий прохолодження взаємин між радикалами і соціялістами, які мають ріжні погляди на методи найблищої виборчої боротьби; 2-ий напруження взаємин між парляментом і сенатом, який нині „поправів“ і робить опозицію полівішому парляментові.

Доля нинішнього французького уряду має першорядну вагу для всіх держав, які чекають на сяку або таку розвязку франко-німецьких взаємин. Уступки, на які йде цей уряд у торговельних переговорах з Німеччиною, є доказом, що він хоче дійти до найдальших меж доброї волі, щоби найти порозуміння в усіх пекучих справах, полишених у сумній спадщині Версальським договором. Якщо це порозуміння буде розбите, тоді разом з упадком теперішнього кабінету може початися відбудова нових „союзів“ та порозумінь, яких першим відгомоном стають такі констеляції як німецько-російсько-японсько-китайський фронт...

„Рівні з рівними...“*)

Виконавчий розпорядок до шкільного закону для „кресів“.

III.

Не менша благодать спливає й на фахове шкільництво у звязку зі шкільним законом для „кресів“ і долученим до нього міністерським розпорядком. Арт. 8-мий шк. закону постановляє, що „в державних фахових школах на жадання батьків учеників української, згл. білоруської народности, що творять 41 відсотків загалу учеників даної школи, будеться вести науку в двох мовах польській і українській, згл. в польській і білоруській. Якщо такого жадання нема, наука будеться вести в державній мові“. Ясно, що першим ступнем в змаганні здобути утраквістичне навчання в фаховій школі, є 40 відсотків учнів української чи білоруської народности. Тих 40 відсотків є мінімальною кількістю, вимаганою законом. Але — само собою — зявляється питання, як дійти до цеї „мінімальної“ цифри? Чи в створених умовах на всій українській і білоруській національній території знайдеться хоч одна фахова школа,

Але допустім, що десь в якійсь закутині Галичини чи Волині нема зовсім польського населення, а тим самим і помітнійшої кількости учнів польської народности та що тим самим найдеться вимаганий відсоток учнів-Українців, то й тоді починається „хожденіє Богородиці по мукам“ для здобуття „двоязичности“ в школі. І тут обовязує та сама процедура, що й в справі середніх шкіл. Отже згідно з § 22 і 23-тім (поданим в попередній статті) „управнені“ мусять підписувати декларації в приняві директора школи, доказувати не-польську національність учнів, піддатися перевірці „важности декларації“ і т. и. Про зміну мови навчання відносно фахових шкіл рішає міністр освіти. Щодо державних народніх (низших) рільничих шкіл теж обовязують постанови § 22 з тією ріжницею, що зібрані декларації пересилає управитель школи міністрові рільництва, а про зміну мови навчання рішає міністр освіти в порозумінні з мін. рільництва (§ 25).

Останній § (26) торкається шкільництва, удержуваного самоврядними установами. Цей § звучить в цілости: „Домагання родичів дітей, що ходять до шкіл, основуваних й удержуваних самоврядними установами з податків, оплачуваних загалом населення даної самоврядної округи, в справі зміни навчання слід вносити в формі декларацій — ідентичних з тими, про які говориться в §§ 8 і 22 — до відповідних органів самоврядування (нпр. виконавчих виділів соймиків, магістратів міст і т. и.), які з внесенями предкладають їх до децизії кураторові, як-що йде про школи фахові, спеціяльні або середні загально-освітні, а шк. інспекторові, якщо йде про загальні (народні) школи. Постанови, обняті попереднім уступом, мають теж приноровлення до самоврядних рільничих шкіл — одначе з тією зміною, що органи самоврядування пересилають декларації зі своїми внесеннями і опінією управителя школи безпосередньо міністрові рільництва і державних дібр та що про зміну мови навчання рішає міністр віроісповідань і освіти в порозумінні з міністром рільництва і державних дібр“.

До розпорядку долучено 3 зразки „плебіscитової“ декларації, а саме А, що торкається акції за запевненням навчання в рідній (матірній) мові в загальних школах, В (так сказатиб: зразок негатив), що обнімає інспекторську контракцію за державною (польською) мовою навчання в тих же школах і зразок С, що торкається середніх шкіл.

Так представляється виконавчий розпорядок до шкільного закону для „кресів“. Принагідно подали ми, оскільки це було можливе з огляду на неприхильне становище до нас прокуратора —

Цікаве, що з одного боку мін. розпорядок стоїть на становищі використання і зужиття maximum енергії українського громадянства навіть не за задержання status quo, тільки в суті річи за переміну майже всіх українських шкіл на утраквістичні, а з другого боку через інспекторську контракцію, кураторське рішення і буджетування сойму робить всі заходи українських громадян — як не безуспішними, то що найменше ілюзійними. А все таки ми мусимо в цій справі виявити те вимагане від нас maximum енергії, мусимо без огляду на вислідии прийняти визов і піти у оборонну боротьбу за душу наших дітей, за нашу будуччину. Мусимо використати час і до 31. березня внести всі вимагані „плебіscитовими“ можновладцями декларації і то на всім просторі українських земель в сучасних польських границях. Не сумніваємося, що покликані до того наші установи в найблизшому часі подадуть докладні поучення в тій справі.

Положення, в якому найшлася західна вітка українського народу через т. зв. язикові закони для „кресів“, є просто катастрофальне — тим більше, що на українській національній території п. Тугута, п. Завідского (управителя міністерства освіти) і ин. від кількох літ з успіхом заступає голосний ендецький гакатист Марцелі Прушиньскі. Цікаво, що варшавський „Роботнік“ аж тепер довідується, що Прушиньскі, як зазначує в ч. 23 з 23. ц. м. в статті „Ендецька гаката у Сх. Галичині“.

„удержує собі права якби зверхньої влади і фактично диригує цілою шкільною політикою у відношенні до національних меншостей на терені східної Малопольщі. На сумлінні є факт, що на шкільні інспектори і старости приноровлюються до якатової голови організацій народових, сповняючи його зарядження. Супроти такої тенденційної анархії, ширеної божевільним фанатиком, а піддержуваної урядами і супроти того, що його волі підчинюються навіть зверхники шкільних властей (Кураторія львівська і волинська), всі закони, ухвалювані соймом в справі основування шкіл для національних меншостей (як же то є законні?)“ — Ред.

*) Супроти того, що й другі наголовки сконфіскував державний прокуратор, мусимо його заступити третім вже найновішим „Рівними“. — Ред.

Red. czas. „Dilo“ we Lwowie. Pr. 39/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Dilo“ Nr. 13. (10.39.) z dnia 21. I. 1925 pod tytułem: 1) Wyrażenie w ogłoszeniu na stronie 1. między słowami: Akadem a a z takoja proгamoju, 2) Nowa era“ wyrażenie między słowami obmezyty a wsi prawa w tymże artykule wyrażenie między słowami masowoju a peremihoju w tymże artykule zdanie między słowami: urzędowem brzmieniem a Pohołoskam w tymże artykule ustęp między słowami ne znaje a ne zakon cz w tymże artykule ustęp między słowami okólnik a ma ja riazaty w tymże artykule ustęp między słowami dadut napichiw a tomu ukraińcki w tymże artykule ustęp między słowami buków a Może tym sposobem, 3) „Dopysy-no'afka „Term pil“ ustęp między słowami szkilnoï administracji a Wicze pryjniato zawiera znamiona ad 1) zbrodni z § 65 a) uk. ad 2) i 3) występku z § 300 uk. uznał dokonaną w dniu 2. stycznia 1925 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl §. 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. i t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. P. Lwów dnia 2[illegible]. stycznia 1925.

(Підпис нечиткий.)

стаються фікцією! Що гірше — ми є свідками вношення ферменту на село в наслідок загальної і суперечної з волею населення переміни українських шкіл на польські всупереч інтенції уряду (?! Ред.) — репрезентованого в тій зміні і в тих справах відірвем. Тугутом. Місцеве населення бойкотує школи, перемінені на польські, а власти накладають за нього кари за непосилання дітей до школи, фантують (родичів Сте ... Лиз...вич, і т. п.)"

„Ію всевладу Прушиньского — як каже „Роботнік" — „толерує" львівський куратор Собіньскі і підпомагає „амбасадор ендеків" в міністерстві освіти Лопушаньскі. „Роботнік" поміщує й один з „універсалів" Прушиньского до шкільних інспекторів, який наводимо в цілости, як доказ правовости і законности на українській національній території:

Lwów, 9. I. 1925.

Wielmożny Panie Inspektorze!

Jakkolwiek min. Thugutt powiedział mi 19. XII. 1924 r., że wkrótce i to przed świętami zgodzi się na rozporządzenie wykonawcze szkolne, jednak dalej opiera się o nie z min. Zawidzkim i chcąc postawić na swojem wnosi nowelizację do samej ustawy językowej szkolnej, a wobec tego potrwa jeszcze stan, według którego zmieniano język wykładowy w szkole odpowiednio do ust. kr. z r. 1876, przez podpis wójta, przez kilka mies. Zatem zbieranie podpisów według nowej ustawy jest wartościowe i kartki podpisane (bez daty!) zachować trzeba. Ale obecnie trzeba jeszcze na gwałt iść według dawnej normy i nadrobić ten czas, który Thugutt swojemi praktykami zmarnował, bo wskutek czekania na nową ustawę nie polszczyliśmy szkół według ustawy dawnej, choć do chwili wydania rozporządzenia wykonawczego ona obowiązuje i mamy obowiązek ją wyzyskać. Proszę więc uprzejmie, by W. Pan Inkrajszybciej, jadąc najlepiej sam do odpowiednich wsi (a które to są wsie, dawniej podałem w wykazie, zresztą i Pan ma daty ludności), zyskał zaraz od wójtów podpis i pieczęć na przywieziony przez się tekst: Rada gminna w...... uchwaliła dnia.... wprowadzić w szkole w X język wykładowy polski prosić o przyłączenie szkoły ruskiej w X do polskiej w X., z uczeniem po rusku religji gr. k. i języka ruskiego, jako przedmiotu". Akcję tę należy głównie wykonać we wsiach, gdzie jest tylko szkoła ruska, ale także i we wsiach, gdzie są dwie szkoły, a można dopisać tam, że ma być nadal nauka w obu lokalach, (zrobi się to potem tak, że w obu lokalach będzie nauka polska a dzieci będą rozmieszczone według odległości od szkoły a nie jak dotąd, o ile trzeba będzie zmieniać w ciągu roku rozmieszczenie dzieci, co zresztą jest raczej zbędne, a wystarczy, gdy i w dotychczasowej szkole ruskiej będzie wykład polski). Prosiłbym o napisanie (poseł dr. Marceli Prószyński — Lwów, Nabielaka 8), gdzie W. Pan akcję tę jeszcze przeprowadzi, a jestem pewny, że da on dobre wyniki, bo nawet łatwiej zyskać jeden podpis wójta, niż dwadzieścia podpisów. Rzecz jest niezmiernie ważna i nagląca, a gdy W. Pan wnioski te pośle, oczywiście będą one wkrótce załatwione przychylnie, chodzi tylko o wielki pośpiech i pojechanie na wieś.

Z pełnym szacunkiem

(—) Prószyński."

А всеж таки, не зважаючи на

му-симо розпочати живу оборонну акцію за рідну школу. М. Ч.

Російська еміграція.

I. Загальний огляд.

Поза межами дикішньої території СРСР є кілька мілюнів ріжноманітної, по своєму соціяльному і політичному складі, російської еміграції. Вона розкинена по всіх континентах. Всю ту еміграцію можна поділити на два великі табори: військову і цивільну. Щоби наглядно уявити собі численість тої еміграції, вистане вказати, що вона перевищає скількість всього населення такої держави як Естонія або Литвія, а може й їх обох вкупі. Докладно підрахувати еміграцію неможливо. Та вже сам факт, що вона рівна населенню якоїсь малої держави свідчить про її неабияку чисельну силу. Якби в неї була такаж моральна сила, то вона могла би представляти собою дуже грізну небезпеку для радянського уряду в СРСР. Одначе так не є. Російська еміграція морально розложена, безсильна і що найважніще цілковито відірвана від рідного ґрунту. Через те блукає ріжноманітними шляхами всяких ідеольоґічних утопій, теоретизувань, газетних полемік а то й особистих порахунків між поодинокими лідерами.

Ця еміграція має своїх кілька визначних центрів у найбільших містах Европи. До політичних її центрів треба зарахувати перш за все Париж і Берлін, далі йдуть менші як Прага, Білгород, Варшава, Кобург, Рига, Ревель, Гельсінгфорс, а на далекому сході Шангай. Про якийнебудь більший центр в Америці згадувати не приходиться, бо там він переноситься з Нюйорку до Вашинґтону чи куди инде і навпаки. У кожному з названих міст появляється щонайменше одна еміґрантська російська газета за вийнятком Кобургу (осідок „імператора" Кирила) і Шангаю.

Російська еміграція має і чисто-культурні осередки між якими найбільшим є Прага. Там є університет, багато вчених і ще більше молоді. По ньому йде Берлін і Париж, де є теж російські вільні університети. Найбільшим політичним осередком є Париж. Там є і „Верховний Монархіческій Совєт" і „Русскій національний Союз" із Карташовом на чолі; там і республиканськo-демократичне обєднання Мілюкова. В Парижі є і найвищі органи російської православної церкви на еміграції з єрархами Евлогієм і Антонієм на чолі. Там же і центр російських месіяністів із Мережковським.

Найвимовніща і найсильніща в часі російської революції до большевицького перевороту партія російських соціялістів революціонерів сконцентрувала свою діяльність переважно в Німеччині. Там і виходять два органи тої партії „Воля Росії" і „Дні". В Берліні є побіч есерів сильна політична еміґрантська група „Руля". Колись це був орган кадетів (конституційних демократів). Основником „Руля" був визначний кадетський лідер Набоков. Його вбили. По його смерти „Руль" пішов дуже направо. Але його політичне credo не дуже зясоване.

Найбільшим осідком військової еміграції це Балкан а в першу чергу Югославія з Білгородом. Там находяться останки армії Врангля та Денікіна. В Білгороді появляється великий монархічний щоденник. В Югославії цивільна і військова еміграція закліматизувалася до тої міри, що еміґранти займають визначні становища в державному апараті та в армії. В значно меншій мірі можна таке явище доглянути в Болгарії. Другим більшим осередком військової еміграції є Ґаліполі. Там останки давних білих армій живуть вкупі як суцільна військова формація. За тими йдуть значніші військові чередки в Польщі (в таборах), Фінляндії (решітки армії Юденіча), в Персії та Китаю.

Так приблизно розділена та велика чисельно сила російської еміграції. Та не тільки більші осередки. Поза ними є ще багато цивільної та військової еміграції в Англії, Японії, Америці, Індіях, а навіть в Африці. *В. М.*

Пепесівські балачки.

„Богові свічка й чортові огарок".

В останніх днях відбулася у Варшаві (в салі Гіґієнічного Т-ва) збірна лекція, присвячена „східним кресам". З лекціями виступали: відомий „спеціяліст" від національного питання, автор брошури „Україна і справа українська" Леон Васілевскі, що загально говорив про проблєму національних меншостей в Польщі й инших державах, — пос. Недзялковскі, що присвятив спеціяльну увагу українській і білоруській квестії в Польщі і пос. Прагер, що реферував пепеесівський проєкт автономії для земель, заселених українським народом.

Перший докладчик (Васілевскі) вказав, що не лише Польща вовтузиться з „болячкою" національних меншостей. От Туреччина має квестію грецьку, Греція — турецьку й албанську, Югославія — македонську, Італія — німецьку й словінську, Фінляндія — шведську, Еспанія — катальонську, Англія — ірляндську (вже частинно поладнану) і т. д. Причиною істнування тих квестій є те, що державні границі не покриваються з етнографічними, хоч в XIX і XX ст. все більше проявляється змагання в напрямі утотожнення границь державних з етнографічними. А це має той наслідок, що все більше поневолені народи здобувають незалежність. В XIX ст. здобула незалежність Греція, Бельгія, Румунія, Сербія, а по останній війні Польща, Чехія, Фінляндія, Естонія, Латвія і ин. Зменшується сума національного гнету, але збільшується гнет деяких національних відтинків. На це впливають ріжні причини, як загальна політична ситуація, низький рівень національної свідомости (?!) населення даних відтинків та квестії економічні, комунікаційні і стратеґічні. Скинення ярма якимсь народом все наступає в наслідок війни (або революції — додалиб ми). Демократія, бажаючи виминути війну, шукає виходу зі сліпої вулиці національного питання.

Польська проблєма окраїнних меншостей є спеціяльно скомплікована і має для польської держави подвійне значіння: внутрішнє та

Проф. Д-р Е. ФОРМАНЕК

директор Інституту медичної хемії Карлового Університету в Празі.

ІВАН ГОРБАЧЕВСЬКИЙ.

(З нагоди його семидесятиліття.*)

Якщо треба коротко вказати на значіння дослідника, не можна написати тільки його біоґрафію та перерахувати його праці, але потрібно зазначити й добу, її змагання, погляди й напрями, щоби заслуги і відмінні погляди дослідника належно виявилися на ґрунті його доби. Кожний винахід і кожний погляд стає поступом, загальним частком і самозрозумілою правдою єдине в рамцях своєї доби, в них же він відріжняється і виступає над рівнем звичайних думок. Тому ці рядки не мають бути ні вичерпуюче повною біоґрафією нашого ювилята, ні повним підрахунком і розглядом його праць, — вони мають бути тільки спробою подати певний релєф, в якому виступає постать дослідника з рамців сучасної йому доби, при чому дані біоґрафічні і відповідні праці являються лише неминучим доповненням.

Горбачевський народився 20 травня 1854 року в с. Зарубинцях, біля Тернополя, в Галичині. В Тернополі-ж він одержав середню освіту на німецькій і польській мові. Вчення на нерідній мові вимагає значної пильности та напруження, і пильність та витривалість, тоді здобуті, стали характеристичною ознакою творчости Горбачевського. Медичні студії він скінчив у Відні, де тодішні знамениті вчителі, вокрема Гіотль, Брюкке та Людвіґ, мали великий вплив на вироблення наукового напряму молодого дослідника. З лябораторії Брюкке видав наш ювилят свою першу працю: „Про nervus vestibuli" (в записках Віденської Академії Наук). Дуже швидко захопила його хемія, що викладалася тоді у Відні чудовим промовцем Ернстом Людвіґом. Але Людвіґ був не тільки знаменитим учителем, а як учень Гайдельберґського Бунзена, дуже гарним і точним аналітиком. Енерґія Горбачевського під керуванням такого славного вчителя скоро принесла свої плоди. Р. 1875 Горбачевський став демонстратором, а незабаром і асистентом Інституту медичної хемії, який провадив Людвіґ. Наукове зацікавлення молодого дослідника звернулося до тіл альбуміноїдних, і він студіює їх розкладові продукти, що виникають під впливом ділання соляної кислини. З цієї области видав Горбачевський кілька праць, а саме: „Про розкладові продукти, виникаючі з альбуміноїдів через ділання соляної кислини", опубліковану в „Записках Віденської Академії" р. 1875 і другу працю на ту-ж тему р. 1879. До цих двох праць стосується і третя, що розглядає розклад еластіну при пептичному травленні („Über das Verhalten des Elastins bei der Pepsinverdauung". Zeitschr. f. physiol. Chemie. 1882). Праці ці являються першими поруч з працями Hlasiwetz'а і Habermann'а, які займаються дослідженням протеїнових тіл.

Коли Людвіґ на початку вісімдесятих років, знайшов порівнюючи певну і легку методу означення мочової кислини в мочі, інтерес Горбачевського звернувся до цього тіла, яке в ту добу було предметом інтензивних студій. Хоча структурна формула, встановлена Medicus'ом, була вже тоді відома, одначе не вдавалося синтетично приготовити мочову кислину, не дивлячись на праці на цім полі ряду славних дослідників. Про це свідчать імена Liebig'а, Wöhler-а, v. Beyer'а, Nencki'го, Pinner'а, E. Fischer'а.

M. Nencki, ґеніяльний і палкий польський революціонер, засуджений в Росії на смерть, який був тоді професором в Берні, закладається, що він буде першим, що переведе синтезу мочової кислини. Отже видко, що питання синтези мочової кислини було в той час дуже актуальним. Горбачевський обернув тоді реакцію Штрекера, який при розкладі мочової кислини поруч з мочовиною ізолював і ґлікоколь, і Горбачевському пощастило обережним комбінуванням цих тіл приготовити синтетично мочову кислину. При загальному інтересі тоді до цього питання є зрозумілим, що повідомлений про це старенький фізіольоґ Брюкке полишає своє помешкання (що робив надзвичайно рідко) і приходить до Інституту Людвіґа поґратулювати молодому дослідникові за його успіх. Праця ця вийшла під назвою: „Synthese der Harnsäure" у Віденській Академії Наук р. 1882. В тому-ж році являється праця про уремію: „Beiträge zur Lehre von der Uraemie" (Mediz. Jahrbücher).

На кінець 1883 року припадає покликання Горбачевського на медичний факультет до Праги, де весь час забірає у нього влаштування нового інституту, і де поруч з фізіольоґічною і судовою хемією він мусів заступати ще вакантну тоді катедру фармакольоґії.

Не дивлячись на велику педаґоґічну працю, Горбачевський знаходить ще час для студіювання питання мочової кислини. Довгими дослідами він приходить до творення мочової кислини з трихлорлактаміду і мочовини, що погоджується зі структурною формулою Medicus'а і одночасно служить її підтвердженням. З цього обсягу опублікував праці: „Über künstliche Harn- und Methylharnsäure" в записках Віденської Академії Наук р. 1885 і „O umelé kyselině močové a methylmočové" v „Chemickych Listech" р. 1885.

(Кінець буде.)

*) З празького „Українського Медичного Вістника" за дозволом редакції журналу. — Ред.

зовнішне (з огляду на те, що населення окраїнних відтинків змагає до обєднання зі своїми братами поза границями Польщі). У Польщі є три проблєми: литовська, українська і білоруська. Литовців є мало, тому ця проблєма не є така важна. Що торкається української і білоруської меншости, „то істнуюча статистика не означує докладно як представляються ці меншости чисельно". Тому дивно, додав від себе, що „кресові закони" є побудовані на статистиці, яка не має ніякого реального значіння. Л. Василєвскі у приближенні означує скількість Білорусинів на півтора міл., а Українців на 5 міл.

„Найбільшу національну індивідуальність виявляють без сумніву Українці. З трьох просторів, заселених українським населенням, Східної Галичини, Волині та Полісся (а де ж Лемківщина, Холмщина і Підляшє? Ред.) — У раміні в Східній Галичині мають чисельно найбільшу інтелігенцію і найвищу національну свідомість мас, опісля йде Волинь, потім Полісся".

Завданням радикальних кол у Польщі є розвязати питання східних окраїн у той спосіб, щоби окраїнним меншостям дати максімум для заспокоєння їх потреб, без викликування війни.

Другий з черги доклядчик посол Недзялковскі спинився над двома течіями польської політичної думки у відношенні до Українців та Білорусинів, а саме над течією безоглядної уніфікації репрезентованою правими колами і течією федерації представленою польськими радикальними партіями. Недзялковскі твердить, що зайняття Вильна Пілсудским було виповненням частини федераційної програми. У восиннім часі не полагоджено справи східних окраїн, а опісля прийшов риський трактат, через що давна федераційна програма втратила рацію істнування. Праві кола висловили свій погляд про відношення до окраїнних меншостей у книжці Ст. Грабского, а саме в тім напрямку, що „меншости мають право до опіки", але не до співгромадянства у польській державі. Ліві польські кола є того погляду, що меншости слід звязати з державним інтересом, створивши для них „таку організацію життя, щоби звязати їх тісно з розвитком та добробутом держави".

Вкінці пос. Прагер, зазначивши, що риський трактат був компромісом між концепцією проглинення окраїнних національностей і федераційною програмою, зупинився на тому, що населення окраїн своїми почуваннями звертається до своїх братів поза кордонами Польщі, а польська влада не вміє зєднати собі довіря населення. Польська влада доводить до невпинних суспільних конфліктів, не перепиняє адміністраційних та податкових надужить, не заспокоює потреб населення, через що робить його прихожим для большевицьких махінацій. Поведінка уряду в справі окраїнних меншостей є невиразна і безплянова, тому обовязком соціялістів є взяти собі справу з поваги положення і зробити відповідні висновки. Змагаючи до національного миру, П. П. С. випрацювала проєкт автономії для території заселеної Українцями.

Так виглядають пепесівські балачки. У найблищому часі ми спинимося над „автономічним" проєктом пепесівців та викажемо, як мало політика польської радикальної демократії відріжняється від політики польської реакції. В найкращому разі вона йде по лінії приповідки: „І Богові свічка, і чортові огарок".

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!!

Дрібні вістки.

Франц. амбасада при Ватикані буде скасована. На її місце імовірно буде призначений один неофіціяльний обсерватор.

Політ. права жінок у Франції — які досі є мінімальними — стають предметом дебат парляменту. В першу чергу жінки отримають право голосу при громадських виборах.

През. Кулідж знову заманіфестував свою незалежність від уряду: він не запросив держ. секретаря закорд. справ Юза на політичний бенкет, на якому були присутні всі члени закорд. сенатської комісії.

В америк. сенаті появилось внесення демократ. сенатора Мек Келлера, щоби перевести дебату на тему, чи Англія не нарушила вашінґтонського договору, про морські розброєння, вибудувавши тепер два нові воєнні кораблі.

Америк. фінансіст Марбург передбачує недалекий кінець европейських паперових грошей, які уступлять місце знову золотій монеті. Взагалі америк. фінансісти прикладають дуже велике значіння до наслідків льондонської угоди.

Радіча і його товаришів не будуть судити за зносини з московським селянським інтернаціоналом, тільки за проступки, доконані на території Югославії, кваліфіковані урядом Пашіча як державна зрада.

11. II. 1925.

МАСКАРАДА в сьогорічна,
ТЕАТРАЛЬНО-БОГЕМІЧНА,
Буде першою Сезону,
Зразком згоди і бонтону.
Бо прийде тут на гоцки
„Вигоцканий" з дома Троцкий
Vis a vis із ним аж мило
Стане свіжий цар Кирило
І Василь наш „руський" цісар
І Загонський ех-комісар.
А крім них у добрій згоді,
Небувалій в нашім роді:

Радикали } *затанцюють*
Клерикали } *під цимбала*

А фашісти } *будуть пити!*
Й комуністи } *будуть їсти!*

11. II. 1925.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Борислав сміється.

II.

За сценою загудів святочний голос ґонґа: раз, другий і третій.

Затихло все: публика, двері і вентилятор.

Тільки голос режісера за куліс розносився гремучим шепотом:

— Но! Скорше там! Виходіть до біди. Чого Миколай став як стовп!...

Музика, менше-більше також фальшиво втяла „Тітіну".

Висунувся св. Миколай, в товаристві українського Антипка, польського Борути й інтернаціонального Ангела.

— Шановні гості! — почав св. Миколай, голосом зовсім подібним до Льоня Лепкого. — Прийшов я до вас у тяжкі, невимовно тяжкі часи...

В тім місці Миколай зробив рукою жест, так нещасливо, що відірвав собі бороду. Але борода заразже вернула назад на своє місце і вже до кінця „виставки" заховувалась прилично.

Щодо артистів то нього абсолютно не можна сказати.

Антипко кілька разів став Миколаєві на нагнітки, а ангелиця робила цілий час око до Борути.

Публика, на диво, зовсім не була тим згіршена, хоч між нею було багато невинних ангеликів. Видко в Бориславі осліплення ока навіть і до польського чорта не є катигідне.

Кінець-кінцем святочна промова скінчилася і Миколай роздав дарунки.

Борислав має нафту, але в чужих руках і тому несправедливо поступив св. Миколай роздаючи досить скромні дарунки.

Я дістав торбу... так ж порожну.

Після роздачі дарунків ціле товариство: Миколай, Ангел, Антипко і Борута, вийшли під такт маршу: „Skacze wróbel, skacze" і вже більше не показалися.

Наступила коротка, дногодинна перерва. Ледве хто мав час сяктак перепорувати горло, а вже знову загудів ґонґ.

Знак: починається вистава сценічної картини Л. Лепкого: „Сон Івасика".

Ще він годину тиші на салі та крики за сценою і куртина гладко поїхала на боки.

Перед очима захопленої публики розгорнулася прекрасна панорама.

На задній стіні дрімав у місячному сяйві святий город Єрусалим.

(Це позичене з церкви від Божого Гробу).

Збоку наліво кланоть грізної тюрми. (Це знову з „Невольника").

Збоку направо два знамениті намальовані дерева.

(Це з „Ох не ходи Грицю").

Всі ті декорації не перешкоджали видцям уявити собі: українське село на задній стіні, деваду наліво і стодолу на право.

На сцені не було нікого, крім режісера п. Сюнка, який врешті шводко забрався за куліси.

А потім прийшла черга на артистів.

Івасик став під Єрусалимом як під власною стодолою.

Потім мандрував, мандрував і зайшов до баби Яги, що мешкала в кримінальні (налів) і їла час від часу українські діти.

А потім Івасик знову став твердо під Єрусалимом і тільки раз зрушився, щоби заступити заховівшого члена балєту. Зле тільки, що його хтось не заступив у спанню.

А потім... потім... не знаю що сталося. Бо як я збудився, то вже виготали болото зі салі, щоб не перешкоджало танцюючим.

Весь час „спектаклю" я стояв на балькові, де крім мене була ще роздягальня і сторож.

Коли скінчилася офіціяльна часть, сторож фамілярно торгнув мене за полу:

— Можете безпечно йти на долину, вже за білєтами не питають!...

Галактіон Чінка.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Заворушення на Вкраїні.

З Риги звідомляють, що на навіщених голодом землях України і півн. Криму почались заворушення. В олександрівськім повіті козацька кавалерія розігнала збунтованих. В околиці Мельникова ур. відділи мали сутичку з селянськими відділами.

Смерть віцемарш. Сейди.

У Варшаві помер 25. I. віцемаршалок польського сойму Сейда.

За 20 днів померло 4500 людей.

„Мітей" звідомляє з Токіо, що інфлюенца, яка шаліє в околицях столиці, спричинила за останніх 20 днів смерть 4.500 люда.

Америка приступить до світового роз. трибуналу.

Кулідж у промові до прибувших до Білого Дому учасників міжнар. конференції в справі причин війни і засобів перешкодити війні, заявив, що так як конференція розброєнь є співпрацею на політ. полі й зміряє до цілей, над котрими радить конференція, котрої учасників приймає в Б. Домі, так переведення пляну Доза буде успішним змаганням для екон. відродження. Найблизшим кроком Америки для усунення світових воєн буде її приступлення до світового розсемного трибуналу. Зробити кінець війнам, це обовязок народів.

Конфлікт Арґентини з Ватиканом.

З причини, що Арґентина зголосила жадання відкликати папського нунція, конфлікт загострився. Можливе є зірвання дипл. взаємин між Ватиканом і Арґентиною.

Румунія проти розброєнь.

„Н. фр. Пр." звідомляє з Букарешту: Румунський уряд одержав від Союза Народів ноту з візванням, щоби військові видатки в буджеті на 1925/6 р. не були більші, як попереднього року. Мін. загр. справ Дука відповів на цю ноту, що Румунія в теперішню хвилю не є в силі вдоволити жадання С. Народів, бо Румунії грозить безупинну небезпека, яка велить скріпити всіми засобами народню оборону.

Революція в Чіле.

З Сан Яґо звідомляють про військову революцію. Президента мін. Альте Мірамe арештували. До Алесандрія (який тепер у Венеції) вислали письмо, щоби знову обняв президентуру.

Справу евакуації Кольонії розгляне Р. амбасадорів.

„Пті Пар." довідується, що окончений рапорт міжсоюз. контр. комісії в Німеччині доручиться Раді Амбасадорів щойно за місяць. Відповідь конференції амбасадорів на останню ноту Німеччини проти окупації Кольонії, обмежиться до заяви, що погляд союзників ріжниться від погляду Німеччини.

Присуди смерти в Петрограді.

„Ост Експрес" звідомляє з Петрограду: Петроградський губ. суд видав кілька присудів смерти з причини бунту вязнів. Бунт цей вибух в кінцем грудня 1924., тому що вязні пізнали в одному з вязнів шпика чрезвичайки. Хотіли зліничути його й 300 люда заатакували також і дозорців, котрі вставилися за шпиком. Коли бунт прибрав грізну форму, візвали військо. Воно дало сальву й убило пять вязнів. Хоч вязні боронилися лише деревляними ведрами, трибунал признав, що напад був плянново переведений і засудив сім чоловік на кару смерти а багато на кілька літ вязниці.

Договір Радіча з Мадярщиною.

Югославянський уряд оголосив тайний договір, заключений в Льондоні між Радічем і мадярським послом у Льондоні. Договір передбачує 1) забезпечення Хорватам самоозначення мировими а то й иншими засобами. 2) утворення комітету для вдержання контакту з мадярським урядом 3) впробує привернення мадярсько-хорватської границі з перед 1918 р. 4) Ґарантує Мадярщині більший доступ до Реки, 5) тісніші взаємини Мадярщини з Хорватією, колиб ця сталася незалежною републикою. В такому разі передбачено заключення політичного, військового й економічного союза 6) мадярський уряд зобовязується до співпраці з хорватською републиканською партією для здійснення її плянів. Між документами є теж проєкт зорганізування державного перевороту й утворення відділів для боротьби з жандармерією й військом. Мадярський уряд заперечує начеб коли небудь змагав до такого договору. Преса обговорює широко текст договору. Запримічено, що на документі нема ніяких підписів, зате є ріжні поправки, пороблені рукою Радіча. Коли не буде доказів уважати договір матеріяльним доказом, то всетаки він буде обвинуваченням морального характеру. Воно вияснюватиме політичну діяльність Радіча.

Димісія пруського кабінету.

Пруський кабінет Бравна рішив податися до димісії.

Японсько-радянський союз пересторогою для Америки.

Карахан у розмові з представниками преси заявив, що рад.-японський договір є пересторогою для Америки, котра не заключуючи договору з СРСР, погіршує лише положення.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне (17) число „Діла" сконфісковано за наголовок до статті про розпорядок до шкільного закону для „кресів" (це вже другий наголовок цеї статті сконфіскований!), за кінцевий уступ цеї статті і за частину новинки про сензаційне арештування кількох Жидів, замішаних у справу Штайґера-Паньчишина.

— **Бузьки під Львовом.** З Чишок під Львовом повідомляють, що там появилися бузьки і дикі качки, що звичайно є першими вістунами весни.

— **Habemus „воєводу".** Дня 22. ц. м. приїхав до Львова новий львівський воєвода Павло Ґаранх, на якого зустріч вийшли на залізницю всі львівські достойники. По привітах відїхав п. Ґаранх до будинку воєвідства, де почав урядування.

— **Затьма сонця.** На день 24. ц. м. заповіджено повну затьму сонця, видну тільки у вузькій смузі, що проходить атлантійський океан і територію великих озер в Америці. У Франції починалася частинна затьма сонця о 2 год. 58 мінут і кінчилася рівночасно з заходом сонця. В решті світа не було видно затьми.

— **Самогубство чи припадок.** На залізничому відтинку поміж Колодном і Жовтанцями згинув оноді під колесами поїзду рядовик 22. полку Ян Костер з Тарнова.

— **Пан почмайстер в Пробіжної.** Патріотично настроєний почмайстер в Про-

бімної не може знести українського письма і тому вже в друге заверте наш часопис до адміністрації з допиткою, що місцевість Пробіжна є йому „незнана". Може би хто дав панові поштмайстрові лекцію географії краю, з якого він живе.

— **Трагічний випадок.** Минулої пятниці пополудни трапився в дівочому заведенні Сакре Кер при площі св. Юра у Львові, трагічний випадок. Учениці заведення бігали по великому огороді, на якого ріжних місцях розміщені статуї святих. Коли одна з учениць, 14-літня дочка львівської співачки Шимановської перебігала попід статую св. Станислава, статуя хитнулася і надійно придавила своїм тягаром нещасну дитину. Лікарські заходи, щоби привернути жертву до притомности були безуспішні. Винною є управа заведення, що не подбала про поправу зноровлених статуй.

— **Любовна трагедія.** Фабрикант Остгавзен в Німеччині нав'язав любовні зносини зі служницею, з якою хотів втікти до Америки. Але безпосередно перед намірений виїздом рішив Остгавзен поповнити самогубство разом зі своєю жінкою і дітьми. Забравши жінку і двох дітей до авта, виїхав ніби на прогульку, під час якої пустив авто в найбільшому розгоні з шляху у хвилі ріки Ваал. З хвиль вдалося врятувати тільки наймолодшу доньку Остгавзена, решта родини потонула.

— **В страху перед „овціями".** Еспанський король Альфонс, що задумував подорож до Аргентини, змінив проєкт і остався дома, бо аргентинський уряд остеріг його перед „овціями" місцевих анархістів, які могли б пошкодити його королівській милости.

— **Залізнича катастрофа в Румунії.** Біля Кронштату в Румунії вискочив зі шин поїзд, при чому 12 осіб відзнесло тяжкі рани.

— **Рекорд паризької поліції.** Паризький ювілєр Леві донiс поліції, що він передав якомусь Каранті переховати дорогоцінности на суму 250.000 франків. Карант втік і в Гаврі сів на пароплав „Париж", що готовився відплисти до Америки. Поліційний комісар зателєграфував до Гавру, в наслідок чого Каранта з його спільниками арештовано. Від моменту зголошення Леві крадежі до моменту арештування злодія, проминуло всього 15 хвилин. чим паризька поліція осягнула рекорд скорости.

— **Запит до консисторії.** З-поза вязничних мурів доходять до нас голоси справедливого жалю й обурення, тому від якогось часу навіть у найбільші церковні свята ніхто не править богослуження для українських вязнів греко-кат. віроісповідання. І так дні 1-го, дні 2-го, дні 3-го дня Рiздвяних Свят, ні на Новий Рік ані на Йордан наша Консисторія не подбала про Службу для вязнів при вул. Баторія, — наче би їх зовсім не було. Може би світла Консисторія зволила пояснити, чому воно так дїється: невже у Львові не достає українських священиків?!

---

1) Дня 13. жовтня 1924 арештовано у Львові студента мед. українського універс. Петра Сайкевича родом з Сеньова повіт Камінка струм. і доставлено до арештів окружного суду в Бережанах під закидом злочину рабунку почтового воза Поморянського коло Дунаїва. Обжалуваченого мали поставити перед доразовий суд.

Петра Сайкевича звільнено з бережанської тюрми дня 5. I. 1925.

2) Дня 13. грудня 1924 на самого Андрія переходили через село Заріцницю підгаєцького повіту екзекутор Мачуга і 2 постерункових державної поліції з постерунку Вишнівчика, а постерункові були перебрані по цивільному. Всі три товариші впилися добре в Саповій, де екзекутор Мачуга збирав податки, а переходячи через Заріцницю по пяному гамбили себе, трунали себе взаїмно і побивали себе по пиках. Бачучи таке веселе товариство місцеві хлопці з цікавости підходили і довідувалися, що се за одні. У відповідь постерункові били хлопців палицями, а екзекутор Мачуга по пяному стріляв з револьверу. Коли по дорозі екзекутор і постерункові зачіпали і побивали більше число хлопців, котрийсь з них у відповідь набив одного з постерункових. На другий день постерунок у Вишнівчику почав урядувати. Спроваджено на постерунок секретаря громади Бронислава Попеля, Павла Цимбалу і Федя Галія. Постерункові знущалися над спроваджеными, казали хлопцям цілувати землю і присягати, що се польська земля, а після такого „переслухання" хлопців звільнено. Побиті хлопці відїхали до Підгаєць, щоби до суду внести заявлення за побиття, а там стрінув їх комендант ПП з Вишнівчика відмовив їх від наміру внесення заявлення і заявив, що справу їх побиття сам полагодить. Хлопці комендантови повірили і відїхали з Підгаєць домів. В міжчасі екзекутор Мачуга і постерункові з Вишнівчика внесли до прокуратури в Бережанах донесення, в котрім подали, що дня 13. грудня 1924 екзекутор Мачуга і Саповії через Заріцницю в асисті постерункових транспортував 700 злотих зібраних податків, в Заріцниці напали на них Бронислав Попель, Павло Цимбала і Федь Галій, побили їх і хотіли у Мачуги зрабувати 700 зол. — Вислідом донесення було, що дня 18. грудня 1924 згаданих 3 хлопців арештовано, приставлено до арештів бережанського суду і поліщено перевести доходження в ціли поставлення підсудних під доразовий суд за злочин рабунку. В доходженнях слідчий суддя на місці в Заріцниці переслухав кількадесять свідків і доходження виказали повну безпідставність донесення і повну невинність підсудних. Дня 5. січня 1925 звільнено підсудних з тюрми, а екзекутор Мачуга і постерункові з Вишнівчика ще до сеї пори правлять свою службу. Годиться зазначити, що екзекутор Мачуга крім донесення до прокуратури широко по польських часописах розтрубів про нічний напад на нього і намірений рабунок 700 зол. і часописи подавали Мачугу як жертву його совісно сповнюваної служби.

Слідство проти підсудних дня 4. I. 1925 до ч. Vr. 1598/24 (St. 2930/24) в цілости застановлено.

3) В Бережанах є багато агентів тайної поліції, котрі в попередних літах вишпиняли по читальнях „Просвіти" і вносили безконечні донесення проти членів читалень за протидержавну діяльність. Стан політичних вязнів в Бережанах виносив вічно 22. Та робота тепер урвалася і агенти тайної поліції знайшли собі нову роботу. Трьох агентів тайної поліції з Бережан впало в початках січня 1925 р. до села Бишок бережанського повіту, агенти переглянули в громадській канцелярії списи векстрованих з 1922 р., перебули на „комісії" через 4 дні, а в слідом комісії було те, що дня 10/I. 1925 поставлено до арештів бережанського суду: 1) Івана Антонюка, 2) Івана Костя, 3) Миколу Котульського, 4) Степана Ніщинського, 5) Гринька Голяка, 6) Гринька Криворучку, 7) Федька Левицького під закидом злочину обману, поповненого через те, що вони при реєстрації поборових в 1922 р. поменшили собі літа. Річ у тому, що в Бишках згоріли метрики, а згадані арештовані виказали свідками свої літа уродження і були від побору звільнені через поборову комісію, а тепер агенти поліції, прикликавши їх до канцелярії, забавилися в знавців людського віку і всім підсудним зменшили о 2 роки віку і як великих обманців приставили їх арештованих до суду, вороно сподіваючи внесення самого донесення на кілька днів, з причини чого підсудні сиділи кілька днів в арешті без переслухання. Після переведення доходжень всіх 7 підсудних звільнено з тюрми дня 16. січня 1925, отже пересиділи вони невинно 6 днів, тоді, коли сам австр. військовий закон в § 67. устун 2) предвиджує за промахи незголошування до реєстрації 3 дні арешту, розуміється, колиб підсудним дійсно такі промахи доказано. Агенти тайної поліції не зражені вислідом повисшої справи знова виїхали до Бишок на слідство, щоб до справи реєстрації припутати теперішнього начальника громади і його заступника.

В усіх повисших справах інтервеніював успішно адвокат д-р Звілдич.

4) Дня 6. грудня 1924 арештовано у Львові в льока і д-ра Панчишина студента мед. Івана Миськова родом з Гайворонки підгаєцького повіту і приставлено його до арештів окружного суду в Бережанах закидуючи йому се, що мав писати адреси при розсилці брошури в шкільній справі „З хати до хати, з рук до рук". Палата Радна в Бережанах рішила випустити підсудного на волю, а в наслідок зажалення прокуратури апеляційний суд у Львові змінив рішення радної палати в Бережанах і казав переводити проти підсудного вступне слідство за злочин головної зради. Графольоги в Бережанах розходилися, а в цілі ствердження проби письма передано справу до львівських графольоґів, котрі від місяця вже не відзиваються, а п. Іван Миськів дотепер сидить в тюрмі.

(ННО.)

Всячина.

Процес за імя. В Осльо (б. Христіянії) відбувся сенсаційний процес, в якому позовником виступав світової слави письменник Кнут Гамсун, а підсудними — його два рідні брати. К. Гамсун вніс судову скаргу проти своїх братів за незаконне привласнення собі його псевдоніму, який приніс йому славу і — гроші, і який вкінці став йому його єдиним прізвищем. Річ у тім, що „Гамсун" — це не родове прізвище письменника, а літературний псевдонім. Фактично автор „Голоду" і „Вікторії" зветься Петерсон. Він жив за молоду на хуторі Гамсуна і під оцим іменем співробітничав у краєвих і закордонних часописах. В одній кетичній замітці про нього пропущено останню літеру в „Гамсунд": власник цього псевдоніму мовчки прийняв цю друкарську помилку й на далі користувався псевдонімом у випадково зміненому виді. Колик Кнут Петерсон під фірмою Кнута Гамсуна став голосним на весь світ романописцем і драматургом і коли навіть нагороду Нобля признано йому, як „К. Гамсунові", а родове його первісне прізвище люде цілком забули, тоді й його рідня захотіла взяти на себе частину „спленДору", який сплинав з нового прізвища. Отже два брати Кнута Гамсуна, недовго думаючи перестали звати себе Петерсонами, а почали підписуватися як Гамсуни. Це тривало вже довгі роки (Кнут Гамсун має нині 65 літ), коли врешті, наслідком якихось близше нам невідомих родинних суперечок, письменник позвав до суду своїх братів за крадіж його псевдоніму. Суд звільнив обвинувачених — теж не знаємо, з яких мотивів. Сенсацією викликав оцей процес двома моментами: перше за все люде довідалися, що Гамсун на ділі не є Гамсуном (так само як Анатоль Франс, Ґабрієль д'Анунціо чи Новаліс відомі виключно з одних своїх псевдонімів), а дальше: знову виринуло питання про охорону літературного псевдоніму. Цій темі часописи посвячують багато уваги.

Смерть подружному „послушенству". Англійський парлямент має затвердити рішення англійської церкви, принятої більшістю 86 голосів проти 78 проти про те, що в подружній присязі викидається слово „послушенство" заступаючи його словами „взаїмну любов і поміч".

Папська стайня. До Будапешту приїхала італійська комісія з метою вишукання шести білих, без плями коней, щоб можна було впрягати в повозку п па відїзд його святочних поїздок. Комісія пробула в Будапешті кілька місяців, однаке аж до останнього моменту безуспішно. Щойно безпосередно перед позвостом з безуспішної виправи рішився граф Естергазі відступити папі свою білу шестерню, очевидно, за несмачно високу ціну. Коні відправлено при найдальше посуненій обережности до Риму, на якого вулицях покажуться вони в момент першого виїзду папи з Ватикану.

Платня потомкам стайнного Людвика XV. При сьогорічному обговорюванню французького бюджету один з послів зажадав припинення виплачування емеритури потомкам стайнного короля Людвика XV. Було це в 1733-ім році. Син Людвика XV. дофін був на ловах в околицях Версалю. Нещасливим вистрілом положив він трупом королівського стайнного Жан Баптиста де ля Бувсер-Шамбор. Дофін з того часу закинув раз на все полювання, а його батько Людвик XV. визначив вдові свого стайнного емеритуру, яка перейшла на її потомство. Протягом 192 років діставали Бувсер-Шамбори емеритуру, поки її цього року не припинено.

Риби контрабандистами. Европейські контрабандисти не рідко тренують собак до перенощення пачкованого товару через границю. Однак Американці, які в усіх напрямах здобувають рекорди неправдоподібности, вживають до контрабанди алькоголю — риб... В Сан Франціско арештовано недавно рибалку, що продавав морські риби по пять долярів за штуку. В кожній з риб була флящка горівки.

---

‡ Посмертні згадки.

Юліян Дутикевич, гр. кат. парох в Дмитрові коло Ходорова, з відзнаками крилошанськими, передше парох Дубє в Брідщині, ініціятор і основатель „Сільського Господаря", помер в пятницю 23. січня н. р. в Дмитрові. Вічна Йому Память!

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор Д. Котка:
У понеділок 26. I. в. Ходорів.
У вівторок 27. I. м. Рогатин.
У середу 28. I. Рогатин. 1230 3-?
У четвер 29. I. в. Бережани.

Присилайте передплату!

Дрібні оголошення.